

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL časopisu / URL of the journal: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Autor(i) / Author(s): Jan Ženka – Lukáš Laš
Článok / Article: Mezinárodní konference: „Politické faktory ekonomického růstu a regionálního rozvoje v tranzitivních ekonomikách“
Vydavateľ / Publisher: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica

Odporúčaná forma citácie článku / Recommended form for quotation of the article:

ŽENKA, J. – LAŠ, L. 2014. Mezinárodní konference: „Politické faktory ekonomického růstu a regionálního rozvoje v tranzitivních ekonomikách“. In *Politické vedy*. [online]. Roč. 17, č. 3, 2014. ISSN 1335 – 2741, s. 247-250. Dostupné na internete: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk/userfiles/file/3_2014/ZENKA_LAS.pdf>.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu *Politické vedy*. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE: „POLITICAL FACTORS OF ECONOMIC GROWTH AND REGIONAL DEVELOPMENT IN TRANSITION ECONOMIES“

INTERNATIONAL CONFERENCE: „POLITICAL FACTORS OF ECONOMIC GROWTH AND REGIONAL DEVELOPMENT IN TRANSITION ECONOMIES“

Jan Ženka – Lukáš Laš*

Ve dnech 10. – 12. září 2013 proběhla v Ostravě mezinárodní konference zaměřená na politické faktory ekonomického růstu a regionálního rozvoje v tranzitivních ekonomikách. Tato akce navázala na desetiletou tradici tzv. globalizačních konferencí, které od roku 2003 pořádá Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity v Ostravě. Vědecká náplň konference byla vymezena díky spolupráci zástupců dvou odlišných a dosud téměř nespolupracujících oborů - ekonomické geografie a regionálního rozvoje na jedné straně a politické a kulturní geografie na straně druhé. Zatímco první skupina se věnuje především výzkumu regionálního rozvoje a transformace postsocialistických měst ve středoevropském kontextu – tedy lokálními tématům, druhá skupina je zaměřena na studium politických a kulturních procesů na regionální a globální úrovni.

Cílem konference bylo překonání této dichotomie a navázání spolupráce mezi experty ekonomické geografie a politické a kulturní geografie. Z tohoto důvodu bylo vymezeno nezvykle úzké téma s názvem politické faktory ekonomického růstu a regionálního rozvoje. Z důvodu zvyšující se nasycenosti tématu globalizace v akademickém diskurzu se organizátoři rozhodli propojit dosud téměř izolovaná témata regionálního rozvoje, geopolitiky a

* Mgr. Jan Ženka, Ph.D. působí jako odborný asistent na Katedře sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta, Ostravská univerzita v Ostravě, Chittussiho 10, 710 00 Slezská Ostrava, Česká republika, jan.zenka@osu.cz.

Mgr. Lukáš Laš působí jako interní doktorand na Katedře sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta, Ostravská univerzita v Ostravě, Chittussiho 10, 710 00 Slezská Ostrava, Česká republika, lukas.las@osu.cz.

bezpečnostních studií. Dva nejvýznamnější panely byly věnovány potenciálu a limitům ekonomického růstu v deviantních a specifických formách států (de facto státy, kvazi-státy, selhávající státy) a geopolitickým a bezpečnostním bariérám ekonomického růstu v eurasijském kontextu. Vzhledem k tomu, že zájmy účastníků konference se protínají ve transitivních ekonomikách střední a východní Evropy, postsovětského prostoru a Asie, rozhodli se organizátoři užít původně globální záběr konference na studium především eurasijských transitivních ekonomik.

Z hlediska účasti na konferenci převažovali geografové, ekonomové a politologové z Česka, Slovenska a Polska, dále pak z Rakouska, Rumunska, Finska, Gruzie, Nigérie, Saudské Arábie a z Mexika. Plenární sekci zahájil Doc. **Petr Rumpel**, který uvedl příspěvky klíčových řečníků – Prof. **Petera Jordana** z „*Institut für Stadt- und Regionalforschung*“ z rakouské akademie věd ve Vídni, Prof. **Bolesława Domańského** z Jagiellonské univerzity v Krakově a Doc. **Jiřího Blažka** z Karlovy univerzity v Praze. První dva řečníci se věnovali historickým podmíněnostem ekonomického vývoje střeoevropského prostoru - dlouhodobá historie (**Jordan**) a specifika postsocialistické ekonomické transformace (**Domański**). Doc. **Blažek** zdůraznil klíčový, avšak často podceňovaný význam veřejného sektoru v regionálním rozvoji.

V rámci tematických sekcí převažovaly úzce zaměřené příspěvky empirického charakteru. Výjimkou byl zastřešující metodologický příspěvek **Jana Kofroně** s provokativním názvem „*Hic sunt leones: Why geographers fear sophisticated methods and how it cripples attempts at providing policy relevant research?*“. Autor v daném příspěvku srovnává (politickou) geografii se situací v oborech ekonomie a mezinárodních vztahů z hlediska metodologické vyspělosti a spektra používaných metod. Demonstruje vysokou vyspělost ekonomie v rámci formálního modelování a pokročilých statistických metod na jedné straně a vůdčí pozici oboru mezinárodních vztahů v rámci kvalitativních metod případových studií. Oproti tomu geografie zaostává za oběma obory ve využití jak kvantitativních, tak rigorózních kvantitativních i kvalitativních metod. Autor tento fakt empiricky dokládá s využitím bibliometrické analýzy citovanosti klíčových metodologických článků v oblasti „*fuzzy set*“ kvalitativní komparativní analýzy a interakčních efektů v regresních modelech. Zatímco geografové zdůrazňují obtížnou kvantifikovatelnost, komplexitu a multipodmínečnost studovaných systémů, je s podivem, že výše uvedené metody vzbudily v geografii, ve srovnání s ekonomikou a politickými vědami, minimální citační ohlas. Příčiny metodologického zaostávání autor přičítá poměrně malé velikosti oboru

a nedostatku špičkových odborníků, absenci geografie na nejlepších světových (amerických) univerzitách a silnému vlivu postmoderně orientovaných badatelů, odmítajících možnost kauzálního teoretizování. Řešení spočívá mj. ve vyvinutí standardizovaného kurikula kvantitativního a kvalitativního výzkumného designu pro bakalářské a magisterské obory geografie a zahájení vydávání mezinárodního geografického časopisu, věnovaného metodologickým otázkám.

Z metodologického hlediska byl nejpřínosnějším příspěvkem článek Doc. **Josefa Novotného a Jiřího Hasmana** z Karlovy univerzity. Autoři aplikovali pokročilé statistické metody hodnocení prostorové blízkosti jevů (koeficient "Dice" a vizualizace s využitím síťových grafů) na analýzu rozmístění migrantů na území Spojených států amerických. Hlavním zjištěním byla výrazná tendence západoevropských migrantů k prostorovému shlukování na národní úrovni a tendence migrantů z méně ekonomicky vyspělých zemí ke shlukování na metropolitní úrovni. Výzkum prokázal klíčový vliv kulturní příbuznosti na prostorové shlukování migrantů.

Aktuálních geopolitických otázek nástupu Číny v kontextu moderních asijských regionalismů se dotkli **Jukka Aukia** z "Centre for East Asian Studies" z finského Turku a **Lukáš Laš** z Ostravské univerzity. Jejich příspěvek nastínil základní teoretické nedostatky západních přístupů studia regionalismů při výzkumu asijské politické a ekonomické integrace. Zdůraznili absenci a potřebu reflexe teorie Polanyiho tacitní znalostní dimenze jako faktoru historické kulturní sociální integrace neformálního charakteru, která se ukazuje jako teoreticky poddimenzovaný a prakticky klíčový prvek chápání východoasijských regionalismů a vzorců sociální interakce a nadnárodní integrace. Pro usnadnění procesu integrace východoasijských národů se ukazuje relevantním propojování optimalizovaného elitářského politického přístupu s důrazem na asijské lokální normativa.

Vrátíme-li se do středoevropského kontextu, obecnější charakter měl příspěvek **Jana Ženky a Ondřeje Slacha** z Ostravské univerzity a **Josefa Novotného a Viktora Květoně** z Karlovy univerzity. Autoři se věnovali problematice souvislosti specializace či diverzity a ekonomické výkonnosti regionů. Zdůraznili, že efekt diverzity ekonomických aktivit na regionální ekonomickou výkonnost se liší podle populační velikosti a institucionálního rámce regionů. Předpokládali, že v případě malých regionů bude pro ekonomickou výkonnost výhodnější specializace, neboť tyto regiony nedisponují kritickou masou ekonomických aktivit pro dosažení významných urbanizačních úspor, jako je tomu v případě metropolitních regionů s velkým vnitřním trhem.

Tento předpoklad empiricky ověřili na souboru českých mikroregionů (správních obvodů obcí s rozšířenou působností) s méně než 200 000 obyvateli. Hlavním zjištěním je, že malé regiony výrazně specializované na jediné průmyslové odvětví jsou v průměru ekonomicky výkonnější než ty diverzifikované. Překvapivě se ukázalo, že regiony s minimálními změnami odvětvové struktury v období 1987-2009 jsou ekonomicky výkonnější než regiony, které radikálně proměnily svoji specializaci.

Výčet dalších příspěvků poukazuje na výraznou tematickou diferenciaci konference. Z množiny příspěvků referujeme na ty publikované v sborníku. **Blanka Marková** se věnovala kulturní governance města Plzně v kontextu příprav Evropského hlavního města kultury 2015; **Slavomír Bucher** a **Miroslava Ištoková** regionální identitě slovenských samosprávných regionů; **Alena Madzиковá** a **Lenka Čermáková** přeshraniční slovensko-polské spolupráci; **Barbora Harizal** a **Anna Židová** kláštrů a kláštrův politice v Prešovském kraji; **Irina Kozárová** hraničním efektům pod vlivem globalizace; **Ivan Šotkovský** regionální diferenciaci demografického vývoje v Česku; **Larisa D. Korganashvili** významu venkovského cestovního ruchu v periferních regionech Gruzie; **Bogdan Sfeanachi** lidské bezpečnosti v souvislosti s globalizací; **Jolanta Galuszka** a **Grzegorz Libor** sociální politice podpory rodiny v Polsku; **Malgorzata Suchacka** sociologickým aspektům transformace průmyslového polského Slezska; **Lukasz Trembaczowski** hodnocení rizik podnikání v regionu Tychy; **Roman Szul** geopolitickým výzvám ve střední a východní Evropě a **Hadiza Bilyaminu Yakubu** problematice selhání governance a limitům ekonomického růstu v Nigérii.

Hlavním výstupem z konference byl internetový sborník příspěvků s názvem „*Proceedings of the 6th International Conference on Globalization, Political factors of economic growth and regional development in transition economies*“ (http://conference.osu.eu/globalization/publ2013/Globalization2013_proceedings.pdf), který recenzovali Prof. **Vlad Mykhnenko** z birminghamské univerzity, Prof. **Bolesław Domański** z Jagelonské univerzity v Krakově a **Pamenas Mwowa** z tamperské univerzity, **Janus Slodczyk** z opolské univerzity a Prof. **Robert Ištok** z prešovské univerzity, **Jan Kofroň** z Karlovy univerzity v Praze a tým pracovníků z Ostravské univerzity. Domnívame se, že nedošlo k očekávané syntéze témat regionálního rozvoje a politické geografie. Odborníci v těchto sekcích prezentovali většinou úzce zaměřená témata, věnována například situaci v jednotlivých de facto státech, transformaci a rozvojového potenciálu vybraných regionů a měst, nebo bezpečnostním a globalizačním aspektům vybraných států a regionů. Proto se organizátoři rozhodli do budoucna pořádat větší počet malých úžeji zaměřených seminářů namísto univerzální velké mezinárodní konference.